

Dokument na rokovanie

B9-0219/2023 }
B9-0220/2023 }
B9-0221/2023 }
B9-0222/2023 }
B9-0223/2023 } RC1

19.4.2023

SPOLOČNÝ NÁVRH UZNESENIA

predložený v súlade s článkom 132 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,

ktorý nahrádza tieto návrhy uznesenia:

B9-0219/2023 (The Left)

B9-0220/2023 (Verts/ALE)

B9-0221/2023 (PPE)

B9-0222/2023 (S&D)

B9-0223/2023 (Renew)

o všeobecnej dekriminalizácii homosexuality vzhľadom na nedávny vývoj v
Ugande
(2023/2643(RSP))

**Maria Walsh, Frances Fitzgerald, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska,
Tomas Tobé, Henna Virkkunen**

v mene skupiny PPE

Pedro Marques, Karsten Lucke, Evin Incir, Marc Angel, Thijs Reuten

v mene skupiny S&D

**Pierre Karleskind, Abir Al-Sahlani, Petras Auštrevičius, Izaskun Bilbao
Barandica, Sylvie Brunet, Olivier Chastel, Catherine Chabaud, Asger
Christensen, Ilana Cicurel, Katalin Cseh, Charles Goerens, Klemen
Grošelj, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Karin Karlsbro, Ilhan Kyuchyuk,**

RC\1277085SK.docx

PE744.145v01-00 }

PE744.146v01-00 }

PE744.147v01-00 }

PE744.148v01-00 }

PE744.149v01-00 } RC1

**Moritz Körner, Karen Melchior, Jan-Christoph Oetjen, Urmas Paet,
Frédérique Ries, Catharina Rinzema, María Soraya Rodríguez Ramos,
Ramona Strugariu, Irène Tolleret, Dragoş Tudorache, Emma Wiesner,
Hilde Vautmans, Salima Yenbou**

v mene skupiny Renew

Kim Van Sparrentak

v mene skupiny Verts/ALE

Malin Björk

v mene skupiny The Left

Fabio Massimo Castaldo, Assita Kanko

**Uznesenie Európskeho parlamentu o všeobecnej dekriminalizácii homosexuality
vzhľadom na nedávny vývoj v Ugande
(2023/2643(RSP))**

Európsky parlament,

- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,
- so zreteľom na Africkú chartu ľudských práv a práv národov,
- so zreteľom na Americký dohovor o ľudských právach,
- so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach,
- so zreteľom na rezolúciu o ochrane pred násilím a iným porušovaním ľudských práv voči osobám na základe ich skutočnej alebo domnejšej sexuálnej orientácie alebo rodovej identity, prijatú na 55. riadnom zasadnutí Africkej komisie pre ľudské práva a práva národov v Luande v Angole od 28. apríla do 12. mája 2014,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie podpísané 85 krajinami na zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva 22. marca 2011 o ukončení násilných činov a súvisiaceho porušovania ľudských práv na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity,
- so zreteľom na Jogjakartské zásady o uplatňovaní medzinárodných právnych predpisov v oblasti ľudských práv týkajúcich sa sexuálnej orientácie a rodovej identity,
- so zreteľom na správu nezávislého experta o ochrane pred násilím a diskrimináciou na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity z 11. mája 2018,
- so zreteľom na prácu hlavnej skupiny OSN pre LGBTIQ, najmä na jej vyhlásenie z 19. marca 2023, v ktorom vyzýva Bezpečnostnú radu OSN, aby lepšie začlenila ľudské práva LGBTIQ osôb do svojho medzinárodného mierového a bezpečnostného mandátu,
- so zreteľom na rezolúciu OSN 70/1 s názvom Transformujeme náš svet: Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) prijatú na samite Organizácie Spojených národov o udržateľnom rozvoji 25. septembra 2015 v New Yorku, ktorou sa stanovili ciele udržateľného rozvoja,
- so zreteľom na rozhodnutie Výboru OSN pre odstránenie diskriminácie žien (CEDAW) z roku 2022 v prípade Rosanna Flamer-Caldera/Srí Lanka,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 25. marca 2020 s názvom Akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu na roky 2020 – 2024 (JOIN(2020)0005),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. novembra 2020 s názvom Únia rovnosti:

stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0698),

- so zreteľom na dohodu o partnerstve medzi skupinou afrických, karibských a tichomorských štátov (AKT) a EÚ (Dohoda z Cotonou) z roku 2000 a na doložky a záväzky týkajúce sa ľudských práv, ktoré táto dohoda obsahuje, najmä na článok 8 ods. 4, článok 9, článok 31a písm. e) a článok 96, ako aj na článok 65,
  - so zreteľom na usmernenia EÚ na presadzovanie a ochranu všetkých ľudských práv lesieb, gejov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb (LGBTIQ), ktoré boli prijaté 24. júna 2013,
  - so zreteľom na usmernenia EÚ týkajúce sa trestu smrti prijaté 12. apríla 2013,
  - so zreteľom na usmernenia EÚ v oblasti ľudských práv týkajúce sa nediskriminácie vo vonkajšej činnosti, ktoré boli prijaté 18. marca 2019,
  - so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2020/1998 zo 7. decembra 2020 o reštriktívnych opatreniach proti závažnému porušovaniu a zneužívaniu ľudských práv¹,
  - so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (ZEÚ), a najmä na jej články 21 a 26,
  - so zreteľom na program ESVČ v oblasti začlenenía a rozmanitosti na roky 2023 – 2025, ktorý bol prijatý 6. marca 2023,
  - so zreteľom na ugandský návrh zákona proti homosexualite z 21. marca 2023,
  - so zreteľom na ústavu Ugandy z roku 1995,
  - so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Ugande,
  - so zreteľom na vyhlásenie expertov OSN z 29. marca 2023, v ktorom odsúdili šokujúci právny predpis proti LGBT osobám v Ugande,
  - so zreteľom na vyhlásenie vysokého komisára OSN pre ľudské práva Volkera Türka z 22. marca 2023,
  - so zreteľom na článok 132 ods. 2 a 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže všetky ľudské bytosti sa rodia slobodné a rovné, pokiaľ ide o ich dôstojnosť a práva;
- B. keďže vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv sa presadzuje prirodzená dôstojnosť a rovnaké práva všetkých ľudí bez akéhokoľvek rozlišovania vrátane neodňateľných práv na život, slobodu, osobnú bezpečnosť a ochranu pred diskrimináciou, ochranu pred svojvoľným zatýkaním alebo zadržiavaním a rešpektovanie súkromia;
- C. keďže v mnohých starovekých kultúrach vrátane afrických kultúr tradične existovali

---

¹ Ú. v. EÚ L 410I, 7.12.2020, s. 1.
RC\1277085SK.docx

rôzne sexuality a rodové identity;

- D. keďže v Africkej charte ľudských práv a práv národov sa stanovuje, že „každý jednotlivec má právo na užívanie práv a slobôd uznaných a zaručených touto chartou bez akéhokoľvek rozdielu“ (článok 2), že „každý jednotlivec si je rovný pred zákonom“ a „každý jednotlivec má právo na rovnakú zákonnú ochranu“ (článok 3) a že „každý človek má právo na rešpektovanie svojho života a nedotknuteľnosti svojej osoby“ a „nikomu nesmie byť toto právo svojvoľne odopreté“ (článok 4);
- E. keďže v Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach sa uznáva právo na život ako základné ľudské právo a výslovne sa uvádza, že trest smrti by sa nemal ukladať za nenásilné trestné činy alebo za zločiny spáchané osobami mladšími ako 18 rokov v čase spáchania skutku; keďže v Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach sa zakazuje diskriminácia z dôvodu sexuálnej orientácie a keďže uloženie trestu smrti za vzťahy osôb rovnakého pohlavia je v rozpore s touto zásadou;
- F. keďže 61 krajín na celom svete – najmä v Afrike, na Blízkom východe a v Ázii – kriminalizuje homosexualitu a transrodovú identitu zákonom; keďže dve ďalšie krajiny ju kriminalizujú *de facto*; keďže v Katare, Saudskej Arábii, Afganistane, Iráne, Jemene, Somálsku, Spojených arabských emirátoch, Bruneji, severnej Nigérii, Mauritánii a Pakistane je trestom za dobrovoľné sexuálne akty osôb rovnakého pohlavia smrť;
- G. keďže zákony, ktoré kriminalizujú dobrovoľnú sexuálnu aktivitu osôb rovnakého pohlavia, porušujú základné a medzinárodne chránené ľudské práva;
- H. keďže existuje celosvetové hnutie za dekriminalizáciu homosexuality a transrodovej identity, keďže počet krajín, ktoré kriminalizujú dobrovoľné sexuálne akty osôb rovnakého pohlavia, sa znížil zo 113 v roku 1990 na 64 v roku 2023; keďže toto hnutie je podporované tým, že čoraz viac ľudí si uvedomuje, že zákony, ktoré kriminalizujú homosexualitu a transrodovú identitu, sú diskriminačné a porušujú základné ľudské práva a že spoločenský pokrok si vyžaduje rovnaký prístup k právam; keďže tento rastúci impulz ponúka nádej, že svet smeruje k spravodlivejšej a rovnoprávnejšej budúcnosti, v ktorej budú môcť všetci jednotlivci slobodne užívať svoje práva bez strachu z diskriminácie alebo prenasledovania;
- I. keďže v apríli 2023 sa Cookove ostrovy stali poslednou krajinou, ktorá dekriminalizovala homosexualitu zmenou svojho zákona o trestných činoch; keďže začiatkom roku 2023 Singapur dekriminalizoval „nemravné akty medzi mužmi“ zmenou svojho trestného zákonníka;
- J. keďže v mnohých nedávnych prípadoch bola dekriminalizácia dobrovoľných vzťahov medzi osobami rovnakého pohlavia výsledkom súdnych rozhodnutí, ako je ústne rozhodnutie Najvyššieho súdu Barbadosu z decembra 2022 a rozhodnutie Najvyššieho súdu východného Karibiku z augusta 2022;
- K. keďže 21. marca 2023 ugandský parlament prijal návrh zákona proti homosexualite (ďalej len „návrh zákona“); keďže v návrhu zákona sa navrhuje trest smrti za trestný čin „homosexuality s priťažujúcimi okolnosťami“, doživotie za trestný čin

„homosexuality“, až 14 rokov odňatia slobody za „pokus o homosexuálny prejav“ a až 20 rokov odňatia slobody za „propagáciu homosexuality“; keďže posledné uvedené znamená úplnú cenzúru problematiky LGBTIQ osôb, a to aj pre organizácie občianskej spoločnosti, ktoré sa venujú obhajobe ľudských práv a zdravotnej starostlivosti; keďže tento právny predpis je v rozpore s ustanoveniami samotnej ugandskej ústavy, v ktorých je zakotvená rovnosť a nediskriminácia pre všetkých;

- L. keďže predchádzajúce verzie podobných návrhov zákonov zakazujúcich propagáciu homosexuality a homosexuálnych činov boli navrhnuté už v rokoch 2009, 2012, 2013 a 2014, čo svedčí o sklone systematicky robiť z LGBTIQ osôb obetných baránkov; keďže politici a národní aj zahraniční náboženský vodcovia zohrávajú kľúčovú úlohu pri podnecovaní nenávistej rétoriky voči LGBTIQ osobám v Ugande; keďže v dôsledku prijatia návrhu zákona už dochádza k nárastu verbálneho a fyzického násillia;
- M. keďže prezident Museveni vydal poburujúce vyhlásenia; keďže ešte návrh zákona nevyhlásil;
- N. keďže len vo februári 2023 nahlásilo viac ako 110 LGBT osôb v Ugande incidenty vrátane zatýkania, sexuálneho násillia, vyst'ahovania a verejného vyzliekania;
- O. keďže Uganda je zmluvnou stranou Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach od roku 1995;
- P. keďže EÚ je najväčším partnerom Ugandy v oblasti rozvojovej spolupráce; keďže na viacročný orientačný program EÚ pre Ugandu na roky 2021 – 2024 je vyčlenený celkový rozpočet vo výške 375 miliónov EUR;
- Q. keďže nový globálny sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv v rámci akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu umožňuje EÚ zamerať sa na závažné porušovanie a zneužívanie ľudských práv na celom svete bez ohľadu na to, kde k nemu došlo, vrátane prípadov svojvoľného zabíjania a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania;
- R. keďže situácia v Ugande môže mať negatívne účinky na celý región, pretože Keňa, Niger a Tanzánia predložili podobné návrhy zákonov;
- S. keďže všetky členské štáty EÚ opakovane vyjadrili svoj neochvejný nesúhlas s trestom smrti vždy a za každých okolností, pričom ho považujú za neľudské a ponižujúce zaobchádzanie odporujúce ľudskej dôstojnosti; keďže členské štáty sa zaviazali neúnavne obhajovať úplné zrušenie trestu smrti;
- T. keďže všetky členské štáty EÚ jednoznačne odsúdili diskriminačné zákony, politiky a praktiky vrátane kriminalizácie dobrovoľných vzťahov dospelých osôb rovnakého pohlavia alebo transrodových identít; keďže členské štáty vyzvali EÚ, aby sa snažila dosiahnuť dekriminalizáciu homosexuality a transrodovej identity; keďže Parlament pri mnohých príležitostiach vyzval krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, aby pristúpili k dekriminalizácii ako spôsobu zabezpečenia nedeliteľnosti a užívania všetkých ľudských práv všetkými LGBTIQ osobami;

- U. keďže v článku 21 ZEÚ sa stanovuje, že činnosť Únie na medzinárodnej scéne sa spravuje zásadami, ktoré sa uplatnili pri jej založení, rozvoji a rozšírení, najmä zásadami demokracie, právneho štátu, univerzálnosti a nedeliteľnosti ľudských práv a základných slobôd, zachovávaní ľudskej dôstojnosti, rovnosti a solidarity a dodržiavania zásad Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva;
- V. keďže spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ si kladie za cieľ rozvíjať a upevňovať demokraciu a právny štát, ako aj dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd;
- W. keďže Európsky konsenzus o rozvoji zaväzuje EÚ a jej členské štáty uplatňovať prístup k rozvojovej spolupráci založený na ľudských právach, ktorý zahŕňa všetky ľudské práva;
- X. keďže systémom EÚ Všetko okrem zbraní sa rušia clá a kvóty na všetok dovoz tovaru (okrem zbraní a streliva), ktorý prichádza do EÚ z najmenej rozvinutých krajín; keďže EÚ môže odobrať preferencie systému Všetko okrem zbraní za závažné a systematické porušovanie zásad stanovených v medzinárodných dohovoroch o základných ľudských právach a pracovných právach, ako je systémové porušovanie ľudských práv;

Najnovší vývoj v Ugande

1. čo najdôraznejšie odsudzuje návrh zákona prijatý 21. marca 2023 ugandským parlamentom, ktorým sa sprísňujú tresty a rozširuje sa rozsah pôsobnosti ugandských právnych predpisov, ktoré kriminalizujú homosexualitu a transrodovú identitu; domnieva sa, že jeho prijatie je v úplnom rozpore s ugandskou ústavou a medzinárodnými záväzkami Ugandy vyplývajúcimi z Africkej charty a štruktúry medzinárodného práva OSN, ako je Všeobecná deklarácia ľudských práv, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach a Charta OSN; zdôrazňuje, že tento návrh zákona je takisto v rozpore s politickými záväzkami krajiny v oblasti udržateľného rozvoja, najmä s cieľmi udržateľného rozvoja 3, 5, 10 a 16, a že predstavuje závažné riziko pre práva, zdravie a bezpečnosť ľudí;
2. je znepokojený tým, že len 2 z 389 zákonodarcov hlasovali proti návrhu zákona; odsudzuje komentáre prezidenta Museveniho, ktorý ešte viac prispel k nenávisnej rétorike voči LGBTIQ osobám; je znepokojený množstvom politikov, náboženských vodcov a mediálnych osobností podnecujúcich nenávisť; domnieva sa, že skutočnosť, že väčšina ugandských politikov robí z LGBTIQ osôb obetného baránka, predstavuje závažný vývoj, ktorý má vplyv na zásady demokracie, právneho štátu a dodržiavania medzinárodne uznávaných ľudských práv; domnieva sa, že vyhlásenie tohto zákona by nevyhnutne narušilo vzťahy medzi EÚ a Ugandou a vyžadovalo by si, aby EÚ preorientovala svoje zameranie;
3. pripomína ugandskej vláde jej záväzky v rámci medzinárodného práva a Dohody z Cotonou, ktoré požadujú dodržiavanie všeobecných ľudských práv a základných slobôd;
4. vyjadruje podporu a obdiv ugandským poslancom a zástupcom občianskej spoločnosti,

ktorí mali odvahu postaviť sa a verejne vystúpiť proti návrhu zákona;

5. je presvedčený, že závažnosť situácie si vyžaduje najsilnejšiu inštitucionálnu reakciu a odsúdenie a zaslúži si reakciu na všetkých úrovniach diplomacie EÚ;
6. pripomína, že tento návrh zákona je len posledným krokom Ugandy na znepokojujúcej ceste, ktorou sa uberá už niekoľko rokov, a že prichádza uprostred nárastu homofóbnej rétoriky medzi politikmi, náboženskými vodcami a inými významnými osobnosťami ugandskej spoločnosti, pričom na občiansku spoločnosť je vyvíjaný čoraz väčší tlak, ako aj uprostred nárastu štátom podporovaných nenávistných prejavov proti LGBTIQ osobám, ktoré podnecujú nenávisť a násilie; odsudzuje túto bigotnosť, predsudky a diskrimináciu v 21. storočí;
7. ďalej pripomína, že sexuálne násilie páchané na ženách a dievčatách je v Ugande veľmi rozšírené a že existuje súvislosť medzi nenávisťou a násilím voči LGBTIQ osobám a násilím páchaným na ženách a nedostatkom rodovej rovnosti;
8. pripomína, že Uganda je priekopníkom v boji proti HIV a s ním spojenej stigmatizácii; pripomína, že prevalencia HIV u mužov, ktorí majú sex s mužmi, bola v roku 2021 12,7 %; so znepokojením konštatuje, že táto prevalencia je podstatne vyššia ako u heterosexuálnych mužov a nad celoštátnym priemerom; zdôrazňuje, že zákon by sa nemal používať na to, aby sa Ugandanom odoprelo právo na služby a lieky proti HIV, a vyzýva vládu, aby zabezpečila lepší prístup k nim; poukazuje na neprekonateľné dôkazy, ktoré predložil UNAIDS, že kriminalizujúce zákony odrádzajú komunity od služieb, ktoré dokážu zachráňovať život;
9. vyjadruje hlboké poľutovanie nad rozhodnutím Ugandského národného úradu pre mimovládne organizácie z 5. augusta 2022 ukončiť činnosť organizácie Sexual Minorities Uganda, poprednej organizácie na ochranu práv LGBTIQ osôb v krajine, a odsudzuje ho; vyjadruje svoju neochvejnú podporu Frankovi Mugishovi, zakladateľovi a lídrovi tejto organizácie, ktorý zasvätil svoj život boju za práva LGBTIQ osôb v Ugande;

Situácia v oblasti dekriminalizácie vo svete

10. jednoznačne odsudzuje všetky zákony, praktiky a oficiálne stanoviská kriminalizujúce homosexualitu a transrodovú identitu;
11. domnieva sa, že takéto zákony sú v úplnom rozpore s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv a porušujú sa nimi ľudské práva LGBTIQ osôb vrátane ich práva na život, súkromie, slobodu, bezpečnosť, zdravie a prejav, ako aj slobodu pokojného zhromažďovania a združovania; domnieva sa, že kriminalizácia homosexuality a transrodovej identity vytvára situáciu podobnú apartheidu tým, že časť obyvateľstva zbavuje ochrany štátu a zákona bez ohľadu na stanovené tresty;
12. trvá na tom, že kriminalizácia homosexuality a transrodovej identity robí z LGBTIQ osôb tým, že ich stavia mimo zákona, cieľ, zvyšuje riziko ich vydierania úradmi alebo inými občanmi a podporuje nenávistné prejavy, zločiny z nenávisti a diskrimináciu proti

nim;

13. pripomína zdravotné riziká spôsobené kriminalizáciou homosexuality a transrodovej identity, keďže kriminalizácia bráni komunitným politikám v oblasti zdravia a LGBTIQ osobám bráni v prístupe k spoľahlivým informáciám o ich zdraví, najmä o tom, či majú HIV, a o súvisiacej prevencii, skríningu, sledovaní a liečbe;
14. opätovne pripomína svoj neochvejný nesúhlas s trestom smrti vo všetkých prípadoch a za akýchkoľvek okolností; považuje ho za neľudské a ponižujúce zaobchádzanie, ktoré je v rozpore s ľudskou dôstojnosťou;
15. víta pozitívny medzinárodný trend smerom k dekriminalizácii homosexuality, keď 49 členských štátov OSN uskutočnilo právnu reformu za posledných 30 rokov, najmä Mozambik v roku 2015, Belize a Seychely v roku 2016, Trinidad a Tobago a India v roku 2018, Botswana v roku 2019, Gabon v roku 2020, Angola a Bhután v roku 2021, Antigua a Barbuda, Singapur a Barbados v roku 2022 a Cookove ostrovy v roku 2023; pripomína však, že existujú aj krajiny, v ktorých boli sprísnené alebo opätovne zavedené zákony, ktoré sexuálne konanie osôb rovnakého pohlavia kriminalizujú, ako napríklad Čad, Brunej, Nigéria a napokon Uganda, čo poukazuje na potrebu všeobecného hnutia za dekriminalizáciu; pripomína precedensy, v ktorých orgány OSN poskytli právne prostriedky proti kriminalizácii, ako Rada pre ľudské práva vo veci Toonen/Austrália v roku 1994 a CEDAW vo veci Rosanna Flamer-Caldera/Srí Lanka v roku 2022;
16. pripomína, že za presadzovanie cieľov udržateľného rozvoja je zodpovedných 193 členských štátov OSN, ktoré ich podpísali, vrátane Ugandy, a že musia slúžiť cieľu „na nikoho nezabudnúť“; uznáva neoddeliteľnú súvislosť medzi dodržiavaním ľudských práv LGBTIQ osôb a cieľmi udržateľného rozvoja a chápe, že akákoľvek diskriminačná prax, najmä taká, ktorá predpokladá trest smrti, je v radikálnom rozpore s týmito cieľmi;
17. odmieta tvrdenia niektorých politických a náboženských lídrov, že homosexualita a transrodová identita sú západné pojmy; pripomína, že väčšina zákonov, ktoré kriminalizujú homosexualitu a transrodovú identitu vo svete, má svoj pôvod v zákonoch západných kolonizačných mocností; vyjadruje poľutovanie nad šírením propagandy namierenej proti LGBTIQ osobám všetkými zahraničnými aktérmi, ktorí pôsobia v Ugande, vrátane tých so sídlom v Európe;
18. odmieta tvrdenie, že dekriminalizácia homosexuality a transrodovej identity by bola v rozpore so základnými náboženskými zásadami alebo by bránila slobode náboženského vyznania; v tejto súvislosti víta vyhlásenia pápeža z 24. januára 2023, ktorými potvrdil, že zákony kriminalizujúce homosexualitu a transrodovú identitu sú „nespravodlivé“ a že „byť homosexuálom nie je zločin“;
19. je znepokojený súčasnými celosvetovými hnutiami, ktorých rétorika je zameraná proti právam, rodovej rovnosti a LGBTIQ osobám a ktoré podporujú niektorí politickí a náboženskí vodcovia na celom svete, a to aj v EÚ; domnieva sa, že tieto hnutia dramaticky bránia úsiliu dosiahnuť všeobecnú dekriminalizáciu homosexuality a transrodovej identity, keďže legitimizujú rétoriku, podľa ktorej sú LGBTIQ osoby skôr

ideológiou než ľudskými bytosťami; dôrazne odsudzuje šírenie takejto rétoriky niektorými vplyvnými politickými lídrami a vládami v EÚ;

20. vyjadruje znepokojenie nad prijatím tzv. zákonov proti homosexuálnej propagande v niektorých krajinách, čo prispieva ku kultúre netolerancie a diskriminácie, a bije na poplach v súvislosti s tým, že takéto zákony môžu mať vedľajší účinok v iných krajinách a pripraviť pôdu pre prijatie prísnejších opatrení, ako je kriminalizácia sexuálnych vzťahov medzi osobami rovnakého pohlavia a iných aspektov sexuálnej orientácie, rodovej identity a prejavu a pohlavných znakov; konštatuje, že nedávny výskum ukazuje, že konšpiračné teórie a dezinformácie sú v mnohých členských štátoch EÚ čoraz populárnejšie; vyjadruje znepokojenie nad tým, že nenávisť, konšpirácie a dezinformácie na internete vedú k násiliu mimo neho a môžu stáť životy; je znepokojený skutočnosťou, že podľa výskumu Medzinárodnej asociácie lesbičiek, gejov, bisexuálov, transrodových a intersexuálnych osôb² bol rok 2022 pre LGBTIQ komunitu najnásilnejším rokom v dôsledku nenávisťných prejavov a dezinformácií;
21. vyjadruje znepokojenie nad rastúcim trendom kriminalizácie LGBTIQ osôb v niektorých častiach Afriky, napríklad v Ghane, Nigeri a Keni, kde boli navrhnuté zákony podobné ugandskému návrhu zákona, o ktorých rokujú parlamenty týchto krajín, a nad pravdepodobnosťou, že vyhlásenie ugandského návrhu zákona bude mať významný vplyv na výsledky rozhodnutí o týchto návrhoch zákonov;
22. oceňuje prácu miestnych organizácií občianskej spoločnosti zameraných na ľudské práva na celom svete, ktoré neúnavne pracujú na ochrane a obrane LGBTIQ osôb a bojujú proti stigme a predsudkom, niekedy aj za cenu bezpečnosti svojich členov; domnieva sa, že členské štáty a EÚ by mali tieto organizácie a aktivistov občianskej spoločnosti podporovať, a to aj finančne;
23. pripomína, že ochrana práv lesbičiek, gejov, bisexuálov a transrodových a intersexuálnych osôb na celom svete je prioritou EÚ a že všeobecná dekriminalizácia homosexuality a transrodovej identity je cieľom, ktorý by EÚ mala naďalej sledovať, kým to bude potrebné;

Výzva na prijatie opatrení

24. vyzýva na všeobecnú dekriminalizáciu homosexuality a transrodovej identity;
25. vyzýva na všeobecné zrušenie trestu smrti;
26. naliehavo vyzýva 63 krajín, ktoré to ešte neurobili, aby dodržiavali medzinárodné právo a prijali všetky potrebné opatrenia, legislatívne alebo iné, aby zabezpečili, že sexuálna orientácia a rodová identita už nebudú základom pre trestné sankcie;
27. vyzýva ugandského prezidenta Yoweriho Museveniho, aby nevyhlásil návrh zákona a aby kategoricky odmietol odsúhlasiť akúkoľvek podobnú iniciatívu v budúcnosti a odradil tak od ďalších pokusov v tomto smere; naliehavo vyzýva ugandské orgány, aby

² <https://www.ilga-europe.org/report/annual-review-2023/>.

presadzovali zásady tolerancie, akceptovania a dodržiavania ľudských práv a aby preskúmali všetky zákony, ktoré kriminalizujú homosexualitu a transrodovú identitu, najmä podľa článkov 145 a 146 trestného zákonníka; vyzýva ugandské orgány, aby vyšetrili, stíhali a sankcionovali všetky útoky z nenávisťi voči jednotlivcom a organizáciám v dôsledku prijatia návrhu zákona a aby zastavili všetky odvetné opatrenia proti organizáciám občianskej spoločnosti, ktoré sa angažujú v oblasti ľudských práv a obhajoby práv LGBTIQ osôb, ako sú razie a blokovanie bankových účtov, keďže tieto organizácie sú kľúčové pre poskytovanie komunitných služieb;

28. vyzýva Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), aby využili všetky potrebné diplomatické, právne a finančné prostriedky, ktoré majú k dispozícii, na presvedčenie ugandského prezidenta, aby nepodpísal návrh zákona schváleného ugandským parlamentom; ďalej vyzýva EÚ, aby v plnej miere a účinne využívala politický dialóg ustanovený v článku 8 Dohody z Cotonou, ako aj súbor nástrojov Rady EÚ na presadzovanie a ochranu uplatňovania všetkých ľudských práv lesbami, gejmami, bisexuálnymi a transrodovými osobami (ďalej len „súbor nástrojov LGBT“) a jeho sprievodné usmernenia v rámci dialógu s ugandskými orgánmi s cieľom pomôcť presadzovať ľudské práva v Ugande, dekriminalizovať homosexualitu, obmedziť násilie a diskrimináciu a chrániť obhajcov ľudských práv LGBT osôb;
29. naliehavo vyzýva nezávislého experta OSN na ochranu pred násilím a diskrimináciou na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity, aby urýchlene nadviazal kontakt s prezidentom a parlamentom Ugandskej republiky, aktivistami LGBTIQ a ugandskými orgánmi s cieľom získať neobmedzený prístup do krajiny;
30. ak by ugandský prezident návrh zákona podpísal:
  - vyzýva Komisiu, aby zvažila zrušenie preferencií systému Všetko okrem zbraní pre Ugandu v súlade s článkom 19 nariadenia (EÚ) č. 978/2012³ na základe závažného a systematického porušovania ľudských práv;
  - požaduje okamžité opatrenia v rámci doložky o nevyhnutných súčiastiach Dohody z Cotonou;
  - vyzýva podpredsedu Komisie/vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP), aby zvažil spustenie globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv, keďže sa priamo uplatňuje na porušovanie alebo zneužívanie stanovené v návrhu zákona;
  - trvá na tom, že rozhodnutia prijaté a sankcie zavedené v súvislosti s Ugandou by sa mali prioritne zameriavať na politických a náboženských vodcov, ktorí podnietili a podporili návrh zákona, a mali by ich postihovať; naliehavo vyzýva Komisiu, aby nasmerovala svoju spoluprácu a podporu na posilnenie ugandských organizácií pre práva LGBTIQ osôb a ľudské práva, a vyzýva ESVČ, delegáciu EÚ v Ugande a veľvyslanectvá členských štátov v Ugande, aby podporovali

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 978/2012 z 25. októbra 2012, ktorým sa uplatňuje systém všeobecných colných preferencií a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 732/2008. Ú. v. EÚ L 303, 31.10.2012, s. 1.

členov komunit, partnerov a spojencov prostredníctvom cieľeného podporného balíka pre LGBTIQ osoby;

- vyzýva ESVČ, aby zvýšila svoje úsilie s cieľom zabezpečiť, aby mali ugandskí obhajcovia ľudských práv v prípade potreby prístup k financovaniu, podpore, ochrane, premiestneniu, vízam a prístrešiu v súlade s usmerneniami EÚ o ochrancoch ľudských práv;

31. vyzýva Komisiu, aby pod dohľadom PK/VP zmobilizovala všetky vonkajšie politiky EÚ na dosiahnutie cieľa vytvoriť stratégiu EÚ pre všeobecnú dekriminalizáciu homosexuality a transrodovej identity, ktorá by zahŕňala tieto opatrenia:

- vytvoriť širokú koalíciu tých, ktorí sú v rámci medzinárodného spoločenstva ochotní podporiť toto úsilie zamerané na medzinárodné nástroje, ako sú rezolúcie Valného zhromaždenia OSN;
- stanoviť dekriminalizáciu ako požiadavku na prístup k systému všeobecných colných preferencií vrátane systému Všetko okrem zbraní a odstrániť zo zoznamu systému Všetko okrem zbraní všetky krajiny, ktoré naďalej kriminalizujú dobrovoľné sexuálne akty osôb rovnakého pohlavia;
- zvážiť začlenenie doložky o „neustupovaní od ľudských práv“ do svojich medzinárodných dohôd o partnerstve, prostredníctvom ktorej by mohlo byť partnerstvo vrátane jeho finančných aspektov pozastavené, ak partnerská krajina ustúpi od ochrany ľudských práv, a to aj kriminalizáciou homosexuality alebo transrodovej identity;
- systematicky riešiť otázky dekriminalizácie dobrovoľných sexuálnych aktov osôb rovnakého pohlavia a rôznych rodových identít, ako aj starostlivosti zameranej na rodovú identitu na samitoch EÚ – Africká únia, ako aj na každom samite, na ktorom sa zúčastňujú dotknuté krajiny, a umiestniť tieto témy do centra budúcich diskusií;
- zahrnúť do pripravovaného balíka opatrení na ochranu demokracie opatrenia proti odporúčacím systémom založeným na interakcii na sociálnych sieťach, keďže je známe, že tieto systémy posilňujú nenávisť a dezinformácie;
- ako EÚ proaktívne a systematicky prispievať k všeobecnému pravidelnému preskúmaniu každej krajiny, ktorá stále kriminalizuje homosexualitu a transrodovú identitu, a vyzvať ich vlády, aby takéto právne predpisy zrušili;
- rozšíriť finančnú podporu miestnych organizácií pre práva LGBTIQ osôb a ľudské práva so sídlom v krajinách, ktoré kriminalizujú homosexualitu a transrodovú identitu, a zriadiť osobitný fond EÚ na poskytovanie finančnej, technickej a právnej pomoci týmto organizáciám, ako aj právnikom zapojeným do napadnutia týchto právnych predpisov na medzinárodných súdoch;
- inšpirovať sa rozhodnutím z marca 2023 o sankciách, ktoré sa vzťahujú na

sexuálne násilie a iné porušenia práv žien s cieľom navrhnuť systematickejšie uplatňovanie globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv voči jednotlivcom a subjektom zodpovedným za udržiavanie alebo podnecovanie násilia voči LGBTIQ osobám, najmä v krajinách, ktoré naďalej majú a uplatňujú ustanovenia o ich kriminalizácii;

32. zdôrazňuje význam bezpečných a legálnych možností migrácie do EÚ pre osoby, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu, vrátane LGBTIQ osôb utekajúcich z krajín, v ktorých im hrozí prenasledovanie z dôvodu ich sexuálnej orientácie, rodovej identity, prejavu alebo pohlavných znakov;

o

o o

33. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov EÚ, vysokému komisárovi OSN pre ľudské práva, prezidentovi, vláde a parlamentu Ugandy s prekladom do swahilčiny a orgánom 63 ostatných krajín, ktoré stále kriminalizujú homosexualitu a transrodovú identitu.